

EXOTICKÉ DŘEVO JATOBA

Botanický název	<i>Hymenaea courbaril</i> a jiné druhy stejného rodu.
Země původu	Tropická Střední a Jižní Amerika, hlavní rozšíření v amazonských oblastech, importy pocházejí převážně z Brazílie a Guyany.
Běl dřeva	Vyzrálý. Šířka 6 – 12 cm, barva šedá až hnědošedá.
Jádro dřeva	V surovém stavu světle lososové až žlutavě hnědé, později oranžověhnědé až tmavě červenohnědé, ojediněle s tmavě hnědým až skoro černým, až 1 cm širokým, nepravidelným barevným páskem. Velmi dekorativní. Hladné plochy s matným leskem. Póry středně velké až velké, často s tmavými vložkami, průběh vláken přímý až s mírným proměnlivým točivým růstem.
Zápach	V suchém stavu bez charakteristického zápachu.
Průměr kmenu	Převážně kolem 90 cm, místy i 180 cm (v závilosti na místě výskytu), růst přímý, válcovitý.
Hustota (vlhkost dřeva 12%)	(750) – 900 – (-1 050) kg/m ³
Surové dřevo	1 150 kg/m ³
Součinitel smrštění	Tangenciální směr: 3,0% Radiální směr: 6,4%
Pevnost v tlaku	66 N/mm ²
Pevnost v ohybu	134 N/mm ²
Tvrдость	Vodorovně: 10,4 kN/mm ² Svisle: 11,2 kN/mm ²
Modul pružnosti	14 900 N/mm ²
Tvarová stálost	V závislosti na průběhu vláken dobrá až uspokojivá / sušení se provádí řádně a pomalu, aby nedošlo k deformaci a tvorbě trhlin na povrchu. Kvalitní dřevo s přímým průběhem vláken lze technicky sušit bez větších problémů.
Zpracování	Z důvodu vysoké tvrdosti vyžaduje větší námahu, speciální nástroje nejsou požadovány. U přímého průběhu vláken je možné při hoblování, frézování, vrtání, soustružení a řezání dosáhnout hladkých povrchů s matným leskem a čistými hranami.
Schopnost ohybu	Velmi dobrá.
Stupeň zaklížení	Dobrá.
Pevnost držení šroubů a hřebíků	Dobrá, přesto nutnost předvrtání.
Povrchová úprava	Dobrá až velmi dobrá – použití laků a lazur s obsahem rozpouštědel, popř. olejů. Aby se zabránilo úniku obsahových látek, musí se při povrchové úpravě výrobků na vodní bázi použít izolační vrstva (nátěr). Jádro dřeva nelze impregnovat.

Použití

Konstrukční dřevo pro vnitřní a venkovní použití k mechanickému a biologicky vysoce náročnému uplatnění, kde jsou kladeny velké požadavky na rozměrovou stálost, např. vrata plavební komory, vodní stavitelství (pouze sladkovodní prostředí), stavba lodí (lodní kýl, obložení, orámování), železniční vagony, můstkové paluby, zařízení teras, ochranné stěny proti nežádoucím pohledům, balkonové zábradlí, parkové lavičky, zahradní nábytek apod. Schody, dveře, vnitřní obložení, profilované dřevo, lišty, prkenné a palubové podlahy, nábytek, dýhy, tlačítka, násady nářadí, soustružnictví, řezbářské a sochařské práce, hudební nástroje.

Odolnost proti dřevokazným houbám

Velmi dobrá až dobrá – (odpovídá třídě odolnosti 1 podle DIN EN 350-2), zde neuvedeno Poměrně odolné proti napadení dřevokaznými houbami a hmyzem. Jatobá dřevo je odolné také proti termitům.

Podobné druhy dřeva

Doussié (Afzelia), Bubinga (Kevazingo), Kapur, Merbau.

Poznámky

Je známo asi 7 Hymenea-druhů. Barva jádra dřeva se mění v závislosti na místě výskytu a na příslušném druhu. Jatobá dřevo je možné podle vzhledu příslušné barvy použít místo dřeva Doussié (Afzelia) a Merbau v oblasti parketových podlah. Jatobá je tvrdé listnaté dřevo o něco těžší než z Afriky pocházející Doussié (Afzelia) a s odpovídajícími vysokými hodnotami pevnosti, které se pohybují přibližně v oblasti Hickory dřevin apod. Železné kovy ve spojení s vlhkostí mají za následek černé zbarvení jádra dřeva, proto se při použití v exteriéru upřednostňují upevňovací prostředky z ušlechtilé oceli. Na venkovních plochách bez povrchové úpravy se v důsledku povětrnostních vlivů tvoří trhliny. Při narušení vnitřní kůry stromu Courbaril (Jatoba) vytéká technicky využívaná pryskyřice (Kopal).

